

ליתא לפרה. ותס און (ה) משלם אלמ מגופו ואמר ליה הכ לי כולה פלגא הויקא מולד דליהו נמי אוקן כהדי פרה ורבה ק"ל דחד גופא הוא והוי כחד מאבריה דמפרש כפיפא דמילתיה משלם ליה מינה רבצא דנוקא ולידך רבצא מפקיד ואפי' שיה הולד כל פלגא נוקא:

שור שנגה את הפרה פרק חמישי בבא קמא מז.

עין משפט גר מצוה

ה א ב מיי פ"ט מהל' נוק ממונ הלכה א סמג עשין סו טו"ש ע"מ סימן שלט סעיף א: ו ג מיי שס הלכה ד טו"ש ע"מ פ"ט סעיף ד: ד ו מיי פ"ה מהלכות חובל ומויק הלכה ב סמג עשין ע"א טו"ש ע"מ סימן תב סעיף טו: ח ה מיי פ"ד מהלכות נוק ממונ הלכה יג סמג עשין סו טו"ש ע"מ סימן שלט סעיף ו: ו ז מיי פ"ט שס הלכה ה סמג עשין ע"א טו"ש ע"מ סימן שלט סעיף ה: ח ט מיי פ"ג מהלכות נוק ממונ הל' יג ד סמג ע"מ טו"ש ע"מ סי' שג סעיף א: יא י מיי שס פ"ו הל' ד סמג עשין ע"א טו"ש ע"מ סימן שלט סעיף א:

ליתא לפרה משתלם רביע נזק בו'. לדברי רבא לא אמר תמנין כר"ע דכיון דשופתין ניהו הא אמנין בהנמח (לעיל דף גז.) אם כיחש המזיק או שעה ברשות דתרווייהו אללא כר' ישמעאל אמיא: מא' טעמא גופה היא. מדאמר רבא צפרק כל האסורין צתמורה דקף ל: וצטנהדרין צפרק הנשפח (דף פ. וס) ולד הנרצבת והנוגחת אסור היא וולדה נגמו והיא וולדה נרצבו אין להויה דעובר ירך אמו הוא דהתם היינו טעמא שהולד עכמו נהנה מרציעה והיא וולדה נגמו ונרצבו אך משמעתי' יש להויה כי ליתא לפרה להשתלם משתלם מן הולד ולא לאו אלא רבא למה משתלם מולד חלקו וחלק הפרה אטו שני שוריים תמים שהזיקו אס נאחד אחד מהן מי הוה משלם חלקו וחלק חצירו ומימה דרבא גופיה אית ליה צפרק צהמה המקשה (חולין דף עה.) השוחט את הטריפה ומנא צה בן ט' היה דמומה דארבע סמנין אכשר כי רחמנא ואורי' דכלל מקום עובר ירך אמו הוא לנד לענין טריפה דכיון שיש לו חיות צפני עכמו ליכא למימר שנטרף עם אמו וכן הלכה דכ"מ עובר ירך אמו הוא לצר מטרופיה אע"ג דצפרק כל האסורין (תמורה דף ל: וס) אמר רב הונא צר חנינא א"ר נחמן מחלוקת כשעבדו ולצסוף נרצבו דר"מ סובר עובר ירך אמו הוא ורצנו סברי לאו ירך אמו הוא אע"פ שהולד עכמו נהנה ברציעה אין הלכה כן אללא מדאמר רבא אמר רב נחמן התם כשנרצבו ולצסוף עברו פליגי צה ויה גורס אללא עברו

HebrewBooks.org © Mazonaim Publishers. No commercial use allowed.

ליתא לפרה משתלם רביע נזק מולד טעמא דלא ידעינן אי הוה ולד בהדה כי נגחה אי לא הוה אבל אי פשיטא לן דהוה ולד בהדה כי נגחה משתלם כוליה חצי נזק מולד רבא לטעמיה דאמר רבא "פרה שהזיקה גובה מולדה מאי טעמא גופה היא דתרגולת שהזיקה אינו גובה מביצתה מ"ט פירשא בעלמא הוא ואמר רבא: אין שמין לפרה בפני עצמה ולולד בפני עצמו אלא שמין לולד על גב פרה שאם אי אתה אומר כן נמצא אתה מבחיש את המזיק וכן אתה מוצא בקוטע יד עבדו של חבירו וכן אתה מוצא במזיק שדה של חבירו א"ל רב אהא בריה דרבא לרב אשי ואי דינא הוא ליבחוש מזיק משום דאמר ליה פרה מעברתא אויקתך פרה מעברתא שיימנא לך פשיטא פרה רחד וולד רחד וישימא לבעל פרה נפחא מאי רב פפא אמר לבעל פרה רב אחא בריה דרב איקא אמר חולקין והלכתא חולקין: מתני' הקדר שהכנים קדרותיו לחצר בעל הבית שלא ברשות ושברה בהמתו של בעל הבית פטור ואם הוזקה בהן בעל הקדרות חייב ואם הכנים ברשות בעל החצר חייב הכנים בהמתו של בעל הבית פטור ואם הכנים ברשות בעל החצר חייב ואלו רב רבא אמר רב נחמן הוה עיקר דמייתי לה צפרק כל הללמיס (ע"ו דף נו.) גבי המשחוחה לקמה וכן משמע צתמורה צפרק כילד מערימין (דף עה.) דמסיק אדרי' יומן דלמר עובר לאו ירך אמו תיזבחה דרבי יוחנן תיזבחה אע"ג דלמר צמר הכי לימא תנאי היא כן דרך הגמ' כשאין הדבר עיקר אומר תיזבחה אע"ג שיכול למנא תנאי דפליגי כדאשכחן צהניוקין (גיטין דף נג.) דמסיק תיזבחה דמאן דלמר היקן שאינו ניכר שמה היקן וצמר הכי קאמר לימא תנאי היא ואע"ג דצפרק הערל (יבמות דף עמ. וס) מיייתי מילתיה דר' יוחנן דתמורה ופרין עלה הא דלמר רבא נכרית מעוברת שנגתייה צנה אין לריך טעילה כו' ודחיק לשניי שאני עובר כו' לא משום שהיה מילתיה דרבי יוחנן עיקר *אלא משום דעבי' לאוקומי מילתיה דרבא דנכרית כו' לדברי הכל (דף עה.) רבא גופיה אית ליה הכא עובר ירך אמו:

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה ליתא וכו' אין משתלם אללא:

גליון הש"ס תוס' ה"ה מאי טעמא גופה היא וכו' בבב"ד אלא משום דעבי לאוקומי. כעין זה לעיל דף מה ע"ב בתוס' ד"ה נפקא:

(א) [עין תרי"ט ר"פ ד"ה ר"ע עסקן.] (ב) [עין וסמ"ט זכתי קוד. ד"ה וקסנר.] (ג) [ד"ה אללא.] (ד) [עין מוספות צ"ה ו: ד"ה צ"ה.]

רבינו הגנאל ליתא לפרה משתלם רביע נזק מולד. פירוש, משום דלא ידעינן אי הוה ולד בהדה כי נגחה אי לא. ואי פשיטא לן דהוה ולד בהדה כי נגחה משתלם כוליה חצי נזק מולד רבא ולד נגחה. ויכיון דלא ידעינן, משלם רביע דהוה ליה ממון המוטל בספק וחולקין. וזו דברי סופרים כדכתבינן. אבל חז"מים אומרים זמנא מחבירו עליו הראיה. הלכך, אי פשיטא דהוה ולד בהדה כי נגחה השתא ליתא לפרה משתלם כוליה חצי נזק מולד. ואי לא איפשטא לן דלא הוה וליתא לפרה דלישמי, מיהו, לית ליה ולא מלי. יפה תחלה ומה פתחו דמיה צביל ערובה זו: פטומא. מה ששמין אותה שהיתה יפה מפני שזמנה הו צביל פרה דהא ולד מחמתיה לא אמי שזמנה: נפחא מאי. מה שהיתה יפה מפני נפחא לני פלס: מתני'

לצסוף נרצבו אסור ואתו לן דרבא אמר רב נחמן הוה עיקר דמייתי לה צפרק כל הללמיס (ע"ו דף נו.) גבי המשחוחה לקמה וכן משמע צתמורה צפרק כילד מערימין (דף עה.) דמסיק אדרי' יומן דלמר עובר לאו ירך אמו תיזבחה דרבי יוחנן תיזבחה אע"ג דלמר צמר הכי לימא תנאי היא כן דרך הגמ' כשאין הדבר עיקר אומר תיזבחה אע"ג שיכול למנא תנאי דפליגי כדאשכחן צהניוקין (גיטין דף נג.) דמסיק תיזבחה דמאן דלמר היקן שאינו ניכר שמה היקן וצמר הכי קאמר לימא תנאי היא ואע"ג דצפרק הערל (יבמות דף עמ. וס) מיייתי מילתיה דר' יוחנן דתמורה ופרין עלה הא דלמר רבא נכרית מעוברת שנגתייה צנה אין לריך טעילה כו' ודחיק לשניי שאני עובר כו' לא משום שהיה מילתיה דרבי יוחנן עיקר *אלא משום דעבי' לאוקומי מילתיה דרבא דנכרית כו' לדברי הכל (דף עה.) רבא גופיה אית ליה הכא עובר ירך אמו:

מאי טעמא פירשא בעלמא הוא. והא דלמר דאילו טריפות (חולין דף נח. וס) גבי פלוגתא דר"א ורבי יהושע צולד טריפה הכל מודים צבית טריפה שהיא אסורה מאי טעמא כיון דלאגדה צגופה כגופה דמיה היינו דוקא אוחס שמעורות גדיין שנגמלאו אדומות צמעי תרגולת חשיב כגוף התרגולת ולכן אין גובה מצלתה דמי ימר שהיו מעורות צשעה שהזיקה התרגולת ואפילו לטומכות לכל הפחות מאותה דמתילא האידנא אין גובה דמאחמול גמרה לה אללא לענין טריפה אסורה דשמא צשעה שנטרפה היתה מחוברת ואפילו אותה שנולדו מיד אחר שנטרפה אסורה מגזירה דרצנו כמו שאסרו צילה דתרגולת צילה דתנן צמסכת עניות (פ"ה מ"א) דצ"ה אסורין ונראה דטעם דצבית תרגולת צבילה אסורה אטו צבית טריפה שהגדילה צאסור אע"פ שהיא גמורה: ובן אתה מוצא בקוטע יד עברו בו'. וא"ת אמאי לא קאמר נמי וכן אתה מנא צשומת דמי ולדות דתנן צמתני' לקמן (ד' מה): ששמין אותה כמה היתה שיה האשה עד שלא ילדה מחמת ולדות וכמה היא יפה משילדה ואין שמין דמי ולדות צפני עכמו שהיה נכחש מזיק ציותר אללא שמין הכל ציחד ורצב"ג. לא נחלק על רבנן אללא צזה שאס שמין כך פטור המזיק שהאשה משצחת יותר לאחר לידה אללא לחלוק לומר שישמנו ולדות צפני עכמו כי צזה לא נתן טעם למה יחלוק בכך אללא לרצב"ג. שמין ולדות אגב אשה כמה שיה אשה מעוברת למכור גופה צלא ולדות פחות מלמכור הכל ציחד ונראה לר"י דצין לרצנו וצין לרצב"ג שמין ולדות צפני עכמו ולא אגב פרה ומתני' לא איירי כלל צשומת הולד אללא צשומת צזה ולדות ולכן לא מיייתי הכא ראייה מדמי ולדות וכן משמע דמתניתין לא איירי צשומת ולד כלל לנאמן דמפרש מילתיה דרצב"ג ובי אשה משצחת יותר קודם שתלד מלאחר שהולדה ואפי' קברא גדולה הוה צדמיה עם הולדות מרצבין מדמיה שלאחר לידה אללא ודאי לא דברו רצנו ורצב"ג אללא צשומת צזה ולדות אללא ולדות שמין לר"ע צפני עכמו וה"פ דמתניתין כילד משלם דמי ולדות ולא תימא דמי ולדות לצדן אללא שמין את האשה כו' ומוסיפין הדמים הללו על דמי הולדות ודמי ולדות ופיהיהו לא אלטרין לפרש מידי והא דמקשה צגמרה האי דמי ולדות צזה ולדות הוא לאו משום דצכלל צשומת האשה דמתניתין ליהיו דמי ולדות אללא ליהוה נתוסף על דמי ולדות הוא דקמני לה צמתניתין כדפרישית ובי משני כילד משלם דמי ולדות וצזה ולדות שמין את האשה כו' היינו פ"י צזה ולדות אללא דמי ולדות א"ל לפרשו:

אי דינא הוא ליבחוש מזיק בו'. סובר המקשה כיון שפרה וולד שני גופין הן שמין ולד צפני עכמו ולא דמי לקוטע יד עבד שכל העבד גוף אחד וכן כל השדה שהיא הכל של ניזק כגוף אחד דמי ולהכי מקשה אי דינא הוא כאשר נראה מתוך הסברא לפי שהן שני גופין לכחש מזיק ומשני הא נמי כגוף אחד דמי דלמר ליה פרה מעוברת כו': נפחא מאי רב פפא אמר רבא לבעל הפרה. ולא דמי לצבח ולדות דהו כולה לצבעל לרצנו ולרצב"ג חולקין דהכא כיון שצבעל הפרה יכול למכור פרתו צלא ולד נמנא כשמפסקו מפסק כל מה שדמיה נפחת אללא אשה דאינה יכולה למכור אותה צזה אין לפות כחה צצבח ולדות אע"ג דצבאר נוקין גופה יש לה אע"פ שאין יכולה למכור עכמה מטעם זה יפה כח צבעל הפרה צנפחא מכה האשה צין לרצנו צין לרצב"ג וכן למ"ד דצנפחא חולקין יפה מטעם זה כח צבעל הפרה צנפחא מכה האשה צצבח ולדות לרצנו:

הקדר שהכנים קדרותיו בו'. הנך תלמא צבי צריכי ולא זו אף זו קמני דאי תנא קדירות הוה אמינא צרשות חייב לפי שנוחות ליצטר וצמתמא קבל עליה נטירותא אללא פירות לא ואי תנא פירות שנוחות להתקלקל אללא צהמה לא:

ליתא לפרה: פרשא. דבר המופרש ממנה: אין שמין. ארישא קאי שור שנגח את הפרה והפילה אין שמין כל אחד צפני עכמו שעולין דמי הנזק הרבה אללא שמין פרה מעוברת כמה היתה יפה תחילה וכמה היא שיה עכמו אס מתה אס חיה: מכהיש. מפסק. ולקמיה פרס אי דינא הוא לנחש: קוטע יד עבדו של חצירו. אין שמין היד צפני עכמה לומר כמה אדם רוצה ליטול לקטוע יד עבד כזה דולאי הרואה עבדו שלם אין קוטע ידיו אללא צדמים מרצב"ג אללא שמין עבד זה כמה הוא שיה עכמו וכמה היה שיה תחלה: סמויק עדה חצירו. קולץ נעטותיו או כל ערוכה אסת אין שמין אותה לצדה אללא שמין צית סאה צאותה שדה כמה היתה יפה תחלה ומה פתחו דמיה צצביל ערובה זו: פטומא. מה ששמין אותה שהיתה יפה מפני שזמנה הו צביל פרה דהא ולד מחמתיה לא אמי שזמנה: נפחא מאי. מה שהיתה יפה מפני נפחא לני פלס: מתני'

ליתא לפרה: פרשא. דבר המופרש ממנה: אין שמין. ארישא קאי שור שנגח את הפרה והפילה אין שמין כל אחד צפני עכמו שעולין דמי הנזק הרבה אללא שמין פרה מעוברת כמה היתה יפה תחילה וכמה היא שיה עכמו אס מתה אס חיה: מכהיש. מפסק. ולקמיה פרס אי דינא הוא לנחש: קוטע יד עבדו של חצירו. אין שמין היד צפני עכמה לומר כמה אדם רוצה ליטול לקטוע יד עבד כזה דולאי הרואה עבדו שלם אין קוטע ידיו אללא צדמים מרצב"ג אללא שמין עבד זה כמה הוא שיה עכמו וכמה היה שיה תחלה: סמויק עדה חצירו. קולץ נעטותיו או כל ערוכה אסת אין שמין אותה לצדה אללא שמין צית סאה צאותה שדה כמה היתה יפה תחלה ומה פתחו דמיה צצביל ערובה זו: פטומא. מה ששמין אותה שהיתה יפה מפני שזמנה הו צביל פרה דהא ולד מחמתיה לא אמי שזמנה: נפחא מאי. מה שהיתה יפה מפני נפחא לני פלס: מתני'